

Evaluatie WAMCA 2025 – Position paper ANCB

Samen werken aan een gezond ecosysteem voor collectieve acties

De Wet Afwikkeling Massaschade (WAMCA) wordt in 2025 geëvalueerd. Ten behoeve hiervan heeft de Associatie van Nederlandse Collectieve Belangenbehartigers (ANCB) dit position paper opgesteld.

Oorspronkelijke doel WAMCA

Na een lange ontstaansgeschiedenis is de WAMCA op 1 januari 2020 in werking getreden met het doel massaschadezaken collectief en finaal af te wikkelen, inclusief de mogelijkheid tot het collectief vorderen van schadevergoeding. De wet moest bijdragen aan een effectieve toegang tot het recht, de schikkingsbereidheid vergroten en voorkomen dat ondernemingen onterecht zouden profiteren van de complexiteit van individueel schadeverhaal.

Met de WAMCA werd tevens collectief schadeverhaal beoogd via de aanwijzing van een exclusieve belangenbehartiger, de bundeling van procedures met een gelijksoortige schadeveroorzakende gebeurtenis, en de verplichting om te onderhandelen over een schadevergoeding zodra een exclusieve belangenbehartiger is benoemd. Dit alles om gedupeerden een “efficiënte en effectieve toegang tot het recht te bieden”¹. Tegelijkertijd werden strengere eisen gesteld aan belangenbehartigers om misbruik van het collectieve actierecht te voorkomen. Het materiële aansprakelijkheids- en schadevergoedingsrecht is daarbij ongewijzigd gebleven.

Zijn de doelen van de WAMCA bereikt?

Sinds de invoering van de WAMCA 5 jaar geleden zijn door ca. 80 belangenbehartigers circa 100 zaken geregistreerd in het Centraal register voor collectieve vorderingen². Dat zijn er minder dan voor de invoering van de WAMCA. De zaken betreffen zowel groeps- en algemeen belang acties (ideële acties) en schadevergoedingsacties. Het is daarbij onmiskenbaar dat het overgrote deel van de tot nu toe ingestelde acties zich

---

¹ De implementatiewet van 2 november 2022 tot wijziging van Boek 3 van het Burgerlijk Wet- boek en het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering ('Rv') in verband met de omzetting van Richtlijn (EU) 2020/1828 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2020 betreffende representatieve vorderingen ter bescherming van de collectieve belangen van consumenten en tot intrekking van Richtlijn 2009/22/EG heeft niet tot materiele wijzigingen van de WAMCA geleid.

² <https://www.rechtspraak.nl/Registers/centraal-register-voor-collectieve-vorderingen>

niet richt op het verkrijgen van schadevergoeding. Ondanks de goede intenties van de wetgever moeten we constateren dat het WAMCA-stelsel haar doelen niet heeft bereikt. Vijf jaar na invoering is dat een zorgwekkend beeld.

Er is tot op heden geen enkele collectieve schadevergoedingsactie volledig afgewikkeld of een collectieve schikking onder rechterlijk toezicht tot stand gekomen. Veruit de meeste zaken bevinden zich nog altijd in de ontvankelijkheidsfase; slechts een handvol is doorgedrongen tot de inhoudelijke behandeling. Het beoogde efficiënte alternatief voor individuele procedures is daarmee uitgebleven.

De ANCB constateert dat het huidige wettelijk kader in de praktijk daarom onvoldoende functioneert en niet leidt tot een gezond ecosysteem voor collectieve acties. De WAMCA prikkelt veroorzakers van massaschade nauwelijks tot een schikking, kent een te zware voorfase, maakt financiering steeds problematischer en bevat procedurele knelpunten die een snelle en effectieve geschilbeslechting belemmeren.

Toegang tot het recht - juist voor mensen die daar individueel geen toegang toe hebben en afhankelijk zijn van representatie door (erkende) belangenbehartigers - is een fundament van de democratische rechtsstaat. Dit vereist onverminderd aandacht en leidt ertoe dat een herziening van de WAMCA vrijwel onvermijdelijk is.

Aan de hand van vier thema's schetst de ANCB hieronder de knelpunten die haar leden en hun achterbannen in de praktijk ervaren. Daarbij doet zij concrete aanbevelingen aan de wetgever om de WAMCA te verbeteren vanuit het perspectief: "wat ontbreekt er nu?" - met als doel de oorspronkelijke ambities alsnog te verwezenlijken.

Het WAMCA-systeem moet – kort gezegd – gericht zijn op voorspelbaarheid, duidelijke procesfasering, aanvaardbare doorlooptijden en een efficiënte procesvoering.

De vier thema's zijn de volgende:

1. Het centrale probleem: uitblijven van schikkingsprikkel
2. Ontvankelijkheidsfase: onevenwichtige toegangsdrampels
3. Financiering van collectieve acties
4. Procedurele knelpunten: inefficiënties en onduidelijkheden

1. Het centrale probleem: uitblijven van schikkingsprikkel

Het huidige WAMCA-stelsel biedt onvoldoende prikkels voor veroorzakers van massaschade om tot een effectieve geschillenbeslechting te komen.

De nadruk ligt op een langdurige en intensieve voorfase rond ontvankelijkheid, die in de praktijk een onredelijke inspanning vergt van belangenorganisaties. Hierdoor blijft schikkingsbereidheid bij gedaagden uit en ontstaat strategisch gedrag dat procedures onnodig vertraagt.

Omdat vrijwel geen WAMCA-procedure de inhoudelijke fase nog heeft bereikt, is het effect van een eventuele aansprakelijkheidsvaststelling op de schikkingsbereidheid nog onbekend. Wel staat vast dat de langdurige en kostbare voorfase in de praktijk vooral in het voordeel werkt van gedaagde partijen, die effectief winst boeken door vertraging.

We benoemen een aantal juridische, economische en structurele knelpunten:

- **Procedureel misbruik zonder consequenties**
Gedaagde partijen maken veelvuldig gebruik van kansarme procedurele verweren om vertraging te veroorzaken. Er staat geen sanctie op dit strategische gedrag. De doorlooptijden lopen op, de middelen van belangenorganisaties raken uitgeput, terwijl het onrechtmatig handelen van bedrijven doorgaat en vaak vele malen winstgevender is dan de mogelijke schadevergoeding. Het ontbreken van een schikkingsprikkel en de mogelijkheid tot aanvullende genoegdoening, maakt dit strategische gedrag extra pijnlijk voor gedupeerden.
- **Onvoldoende publieke handhaving en geen level playing field**
Er is te weinig aandacht voor het mededingingsaspect: bedrijven die zich wél aan de regels houden, ondervinden geen voordeel ten opzichte van bedrijven die dat niet doen. Het structurele gebrek aan (capaciteit bij) publieke handhaving door toezichthouders versterkt dit. Private handhaving via collectieve acties is daarom nodig zo niet cruciaal.
- **Informatie-asymmetrie en gebrek aan discovery**
Belangenbehartigers kampen met een fundamentele informatie-asymmetrie. Die moet worden opgelost. Eisende partijen dienen een instrument als ‘discovery’ tot hun beschikking te hebben zodat de gedupeerde achterban een effectieve toegang tot bewijs en eerlijke procesvoering niet wordt ontzegd.
- **Beperkingen in financiering en mogelijkheden risicoverdeling**
De financiering van collectieve acties is geen sinecure. Belangenbehartigers zijn vaak op aangewezen op de markt voor externe financiering. Rechters zijn hiermee nog relatief onbekend en lijken terughoudend ten aanzien van commerciële procesfinanciering, waarvoor in Nederland geen publiek alternatief bestaat. Nederlandse advocaten mogen tot op heden geen ‘no cure no pay’-structuren hanteren, wat het delen van risico’s en de financiering van

collectieve acties - en daarmee de collectieve toegang tot het recht - ernstig beperkt.

- **Structurele disbalans in het stelsel**

In macrovergelijking functioneert de WAMCA anders dan Amerikaanse class actions, waar wél krachtige prikkels, financieringsmechanismen en procesinstrumenten bestaan. Hierdoor is sprake van een structurele onevenwichtigheid tussen eisende en gedaagde partijen.

- **Negatief imago en maatschappelijke schade**

Er heerst een hardnekkig en ongenueanceerd beeld van "Amerikaanse toestanden" - vaak onduidelijk gedefinieerd en negatief geassocieerd - , terwijl in Europa juist het tegenovergestelde dreigt: massale onrechtmatigheden kunnen onbestraft blijven. Waar rechtsherstel plaatsvindt, gebeurt dat vaak pas na zeer langdurige en onevenredige inspanning.

Aangesproken bedrijven ontlopen daarmee inhoudelijke beoordeling van hun beweerdelijke onrechtmatige gedragingen. Het gevolg: schadelijk gedrag kan ongestoord voortduren, terwijl de maatschappelijke kosten -denk aan lucht- en milieuvervuiling, PFAS, sjoemeldiesels, lekkende borstimplantaten, of het heimelijk afkomen of vermarkten van persoonsgegevens- worden afgewenteld op burgers en de maatschappij. De huidige wetgeving biedt hierop nauwelijks een effectief of preventief corrigerend mechanisme.

Aanbevelingen

1. **Sancties of kostenveroordelingen bij onredelijke verdragingspogingen in de procedure**

Maak misbruik van procedurele verweren minder aantrekkelijk door middel van kostenmaatregelen of andere sancties.

2. **Introduceer laagdrempelige toegang tot bewijs ('discovery light')**

Maak het mogelijk om al vóór de ontvankelijkheidsfase gebruik te maken van het inzagerecht van artikel 843a Rv (oud) / 194 t/m 195a Rv (nieuw) en andere voorlopige bewijsverzoeken, zodat belangenorganisaties sterker aan de start verschijnen.

3. **Belang van private handhaving als aanvulling op publieke handhaving**

Geef private belangenbehartiging een volwaardige plaats in het handhavingstelsel om effectief rechtsherstel te faciliteren.

4. **Versterk financieringsstructuren voor collectieve acties**

In aanvulling op de commerciële procesfinancieringen kunnen de volgende maatregelen verkend worden:

- Sta no cure no pay-constructies of alternatieve fee-arrangementen voor advocaten toe onder duidelijke voorwaarden
- Instellen van een publiek procesfinancieringsfonds

2. Ontvankelijkheidsfase: onevenwichtige toegangsdrempels

De huidige ontvankelijkheidsfase in WAMCA-procedures is te zwaar en kent disproportioneel stringente eisen. Dit belemmert een effectieve toegang tot collectieve rechtsbescherming. We lichten een aantal aspecten uit:

- **Representativiteit: overmatige nadruk op kwantiteit**
Het representativiteitsvereiste legt een te grote nadruk op het kwantitatieve aantal geregistreerde deelnemers in een vroeg stadium. Dit leidt tot kostbare en tijdrovende ‘book-building’, terwijl de groep benadeelden nog niet is afgebakend en de opt-out kennisgeving nog moet plaatsvinden.
- **De facto verschuiving naar een opt-in systeem**
Door deze nadruk op kwantitatieve aantallen vooraf ontstaat het risico dat de WAMCA feitelijk verschuift richting een opt-in systeem – een benadering die de wetgever juist nadrukkelijk níét heeft gekozen.
- **Geen onderscheid naar aard van de vordering**
De huidige toets houdt onvoldoende rekening met het karakter van de vorderingen, zoals ideële doelen of ‘strooischade’, waarvoor massale registratie in een vroeg stadium vaak niet haalbaar, passend of noodzakelijk is.
- **Vermenging van procedurele en inhoudelijke kwesties**
In de ontvankelijkheidsfase worden regelmatig inhoudelijke discussies gevoerd (bijv. over immateriële schade en gelijksoortigheid), waardoor vertraging en onduidelijkheid ontstaat.
- **Tijd werkt ondermijnend: verlies van bewijs en momentum**
Een langdurige voorfase heeft een eroderend effect op momentum, achterbanmobilisatie en bewijszekerstelling. Cruciale documentatie raakt verloren door verstrijken van bewaartermijnen, terwijl het publieke belang en de bereidheid tot maatschappelijke correctie wegebt.
- **Belemmering van ad-hoc initiatieven**
Het huidige systeem belemmert de toegang voor kleinere of tijdelijke belangenorganisaties die één specifiek maatschappelijk probleem willen aankaarten. Het stelsel moet openstaan voor zowel structurele belangenorganisaties als ad-hoc initiatieven die gericht zijn op het aankaarten van een specifiek probleem of belang.

Een herziening van de ontvankelijkheidsfase is daarom noodzakelijk om de WAMCA-doelstellingen daadwerkelijk te realiseren.

Aanbevelingen

1. **Voer een kwalitatieve toets in**
Laat de rechter toetsen of de belangenbehartiger voldoet aan kwalitatieve waarborgen en daarmee in staat is het collectief effectief te organiseren en aan

te sturen, in plaats van te focussen op het aantal geregistreerde deelnemers. Dit is in lijn met de oorspronkelijke bedoeling van de wetgever, waarbij ook rekening wordt gehouden met het karakter van de onderliggende vorderingen – zoals ideële claims of gevallen van strooischade.

2. Overweeg afschaffing van het representativiteitsvereiste

Dit voorkomt een opt-in benadering en maakt ruimte voor een flexibeler, inhoudelijker afwegingskader. Via een kwalitatieve toetsing kan de rechter er zich immers van vergewissen of de beoogde exclusieve belangenbehartiger voldoet aan de gestelde eisen waarbij het ‘waarborg’criterium is inbegrepen.

3. Beoordeel de geschiktheid van belangenbehartigers per type vordering

Maak onderscheid tussen commerciële, ideële en strooischadezaken en stem de toetsing daarop af.

4. Bevorder toegang voor zowel structurele als ad-hoc belangenorganisaties

Houd de drempel laag voor nieuwe initiatieven met maatschappelijke relevantie, ongeacht ervaring of omvang.

5. Vroege toetsing op summierlijke ondeugdelijkheid (*‘Motion to Dismiss’*)

Een summiere ontvankelijkheidstoets naar Amerikaans voorbeeld – vergelijkbaar met een ‘Motion to Dismiss’ – zou vroeg in het proces kunnen worden ingevoerd. Daarbij wordt beoordeeld of de zaak een wezenlijk maatschappelijk belang dient en of de belangenbehartiger organisatorisch voldoende is toegerust. Dit zou de voorfase aanzienlijk kunnen verkorten en onnodige procedures filteren.

6. Scheiding van fasen en toetsingsgronden stringenter borgen

Er moet een duidelijke scheiding blijven tussen de voorfase en de inhoudelijke fase van de procedure. In de praktijk worden ontvankelijkheidsdiscussies onterecht gebruikt om in een vroeg stadium inhoudelijke verweren te voeren. Zo wordt het gelijksoortigheidsvereiste soms misbruikt om bundeling van bijvoorbeeld immateriële schadevorderingen te blokkeren – een argument dat juridisch onhoudbaar is, maar wel tot vertraging leidt.

De ontvankelijkheidsfase dient strikt beperkt te worden tot een formele toetsing; inhoudelijke verweren horen thuis in de inhoudelijke fase.

7. Reële proceskostenveroordeling

Stimuleer evenwichtige procesvoering door een redelijke en realistische proceskostenveroordeling toe te passen, zodat oneigenlijk verweer minder loont en procederen voor belangenbehartigers uitvoerbaar blijft.

3. Financiering van collectieve acties

- **Factor T: tijd als onderschatte risicofactor**
Belangenbehartigers ervaren extreem lange doorlooptijden en hoge eisen, hetgeen aantrekken van financiering moeilijk maakt, mede omdat tijd een enorm kostenverhogende factor is bij een financiering. Procesfinanciers zijn in toenemende mate terughoudend, mede doordat kosten oplopen terwijl de onzekerheid over terugbetaling van kosten en risico-opslagen toeneemt.
- **Afhankelijkheid van commerciële financiering**
In de praktijk zijn belangenorganisaties in grote mate afhankelijk van third party litigation funding (TPLF), omdat er geen publiek procesfonds beschikbaar is. Dit betekent dat zij gebonden zijn aan de strikte kapitaals- en rendementseisen van financiers, niet zelden institutionele partijen.
- **Juridische onzekerheid over toetsing van financieringsovereenkomsten**
Financieringsovereenkomsten worden in de praktijk steeds meer door rechters inhoudelijk getoetst, met bijzondere aandacht voor de onafhankelijkheid van de belangenbehartiger en de invloed van de financier. Terecht wordt geëist dat stichtingen zelfstandig en autonoom opereren, maar de huidige toetsing leidt tot juridische onzekerheid: het is vaak onduidelijk welke bepalingen wél en niet toelaatbaar zijn. Dit belemmert de voorspelbaarheid en toegankelijkheid van externe financiering.
- **Beperkte kennis bij de rechterlijke macht over TPLF**
Leden van de rechterlijke macht zijn inzake TPLF nog onvoldoende voorgelicht. Belangenbehartigers ervaren binnen de rechtspraak derhalve nog beperkte kennis over en affiniteit met de aard van commerciële procesfinanciering en het onderliggende economische model (risico-rendementafweging, kapitaalsvereisten, tijdsfactor), wat regelmatig leidt tot terughoudendheid of strikte interpretaties.

Aanbevelingen

1. **Onderzoek behoefte aan standaardisering overeenkomsten voor TPLF**
Rechterlijke toetsing van financieringsovereenkomsten biedt steeds meer inzicht in welke bepalingen – met name rondom de rol en bevoegdheden van de financier – wel of niet als toelaatbaar worden beschouwd. Nu de jurisprudentie zich begint te stabiliseren, kan het wenselijk zijn om te verkennen of er behoefte bestaat aan standaardisering, bijvoorbeeld in de vorm van modelbepalingen of richtlijnen voor procesfinancieringsovereenkomsten.
2. **Investeer in educatie van rechters en toezichthouders**
Zorg voor gerichte kennisontwikkeling binnen de rechterlijke macht over procesfinanciering en de daarmee gemoeide marktwerking en risico- en kapitaalsvereisten.

3. Overweeg de instelling van een publiek procesfonds

Beoordeel de haalbaarheid van een publiek gefinancierd procesfonds voor collectieve acties, om de afhankelijkheid van commerciële financiers te verminderen en toegang tot recht structureel te waarborgen, ook voor zaken die niet op voorhand kunnen voldoen aan de risicobereidheid of kapitaalsvereisten van een financier.

4. Overweeg alternatieve tariefregelingen (*‘Alternative Fee Arrangements’*)

Sta onder voorwaarden *‘no cure no pay’*, succes-gerelateerde vergoedingen of alternatieve vergoedingsregelingen toe voor betrokken advocaten.

4. Procedurele knelpunten: inefficiënties en onduidelijkheden

De procedure kent verschillende knelpunten en belemmeringen voor een efficiënte rechtspleging die tijdsverlies en rechtsonzekerheid veroorzaken, waaronder:

- **Onduidelijkheid over regie en afbakening van de vordering**
Artikel 1018 lid 2 Rv laat ruimte voor interpretatie over de rol van de rechter bij het bepalen "wat de vordering precies inhoudt". Onduidelijk is in hoeverre de rechter elementen uit de vorderingen van niet tot Exclusieve Belangenbehartiger (EB) benoemde eisers mag overnemen, of de vordering mag uitbreiden naar andere gedaagden, claims of periodes dan door de exclusieve belangenbehartiger is aangevoerd.
- **Onheldere positie van niet-benoemde eisers**
Er is onvoldoende duidelijkheid over de procespositie en mogelijke aanspraken van partijen die niet tot exclusieve belangenbehartiger zijn benoemd, met name ten aanzien van hun recht op een deel van de opbrengst of doorwerking van hun vorderingen.
- **Complexiteit rond hoger beroep en cassatie bij niet-ontvankelijkverklaring**
Bij gedeeltelijke niet-ontvankelijkheid van eisers ontstaan onduidelijkheden over (i) de doorloop van termijnen in hoger beroep, (ii) de vraag of terugverwijzing naar de rechtbank nodig is indien eisers alsnog ontvankelijk blijken, en (iii) het al dan niet starten van de inhoudelijke behandeling.
- **Samenloopproblematiek met bewijsvergaring**
In WAMCA-zaken is niet altijd duidelijk hoe moet worden omgegaan met verzoeken tot inzage (art. 843a Rv oud / 194 t/m 195a Rv nieuw) of voorlopige getuigenverhoren, zeker wanneer meerdere eisers dit gelijktijdig aanvragen. Het ontbreekt aan richtlijnen voor gebundelde behandeling van dergelijke verzoeken voorafgaand aan de ontvankelijkheidstoets.
- **Gebrekkige werking van het centrale register voor collectieve acties**
Het register functioneert niet optimaal en biedt onvoldoende transparantie en toegankelijkheid voor betrokken partijen en het publiek.

Aanbevelingen

1. **Introduceer een verplichte regiezitting**
Stel een standaard regiezitting in, zowel in eerste aanleg als in hoger beroep, om de procedure tijdig te structureren, knelpunten te identificeren en de doorlooptijd te verkorten. Efficiënte procesvoering moet het uitgangspunt zijn.
2. **Nadere duiding nodig van artikel 1018 lid 2 Rv**
Biedt nadere duiding over de reikwijdte van de rechterlijke bevoegdheid om de vordering te bepalen, inclusief de mogelijkheid tot 'cherry picking' uit de

vorderingen van niet tot EB-benoemde eisers, en de verwerking van verschillende claimperiodes of opt-in/opt-out-regimes.

3. Nadere duiding nodig van artikel 1018 lid 2 Rv

De bepaling in artikel 1018 lid 2, waarin is vastgelegd dat de rechter bepaalt “wat de vordering precies inhoudt”, behoeft nadere uitleg. Specifiek rijst de vraag in hoeverre de rechter bevoegd is om elementen uit verschillende vorderingen te combineren of over te nemen -een vorm van ‘cherry picking’. Daarbij gaat het onder meer om de volgende punten:

- *Grondslagen:* Kan de rechter grondslagen die zijn aangevoerd door een andere eiser (niet zijnde de exclusieve belangenbehartiger, (EB)) overnemen of laten prevaleren boven die van de EB?
- *Reikwijdte van de claim:* Behoort het tot de bevoegdheid van de rechter om de vordering in omvang aan te passen — bijvoorbeeld door de tijdsperiode, inhoudelijke reikwijdte of het aantal gedaagden uit te breiden dan wel te beperken?
- *Keuze voor opt-in of opt-out:* Hoe moet de rechter omgaan met situaties waarin verschillende eisers in hun dagvaarding kiezen voor uiteenlopende regimes ten aanzien van buitenlandse benadeelden?

Een duidelijke en uniforme uitleg van deze bevoegdheid is essentieel voor de voorspelbaarheid en rechtszekerheid in WAMCA-procedures.

4. De positie van niet-benoemde eisers

Stel duidelijke kaders voor de rechten en verplichtingen van partijen die niet als exclusieve belangenbehartiger zijn aangewezen, inclusief hun eventuele aanspraak op (een deel van) de opbrengst.

5. Regels voor hoger beroep en cassatie bij gedeeltelijke niet-ontvankelijkheid
Zorg voor:

- Synchronisatie van beroepstermijnen tussen afzonderlijke procedures
- Wettelijke basis voor terugverwijzing naar de rechtbank
- Richtlijnen voor al dan niet voortzetten van de inhoudelijke behandeling

6. Formuleer regels voor bewijsvergaring in de voorfase

Maak het mogelijk dat inzageverzoeken (843a Rv oud / 194 t/m 195a Rv nieuw) en voorlopige getuigenverhoren gebundeld worden behandeld, vóórdat de ontvankelijkheid is beoordeeld, om procedurele efficiëntie te vergroten.

7. Verbetering van het Centraal Register voor Collectieve Vorderingen

Optimaliseer het register qua toegankelijkheid, volledigheid en gebruiksvriendelijkheid, zodat het zijn functie als transparantie-instrument beter kan vervullen. Draag er zorg voor dat in het register alleen WAMCA-bodemprocedures worden opgenomen, zodat er geen ‘vervuiling’ ontstaat.

8. Concentratie van zaken bij één gerecht of expertisecentrum

Het verdient overweging om de eerdere aanbeveling van de juristengroep te volgen:

- Ofwel toewijzing van collectieve schadezaken aan één exclusief gerecht
- Ofwel inzet van een vaste ‘pool’ van gespecialiseerde WAMCA-rechters en -raadsheren (zoals succesvol geïntroduceerd bij WHOA-zaken) die i) kennis bundelen, ii) consistentie betrachten en iii) zaken efficiënt afhandelen
- Maak voldoende budget binnen de rechterlijke macht beschikbaar vrij om in de WAMCA-procedures regie te voeren en die bij voorrang af te wikkelen.

Tot slot

De ANCB doet een dringende oproep aan de wetgever om de WAMCA op essentiële punten te versterken. De knelpunten zijn evident. Zonder structurele verbeteringen in effectiviteit – met name door verkorting van doorlooptijden – dreigt het collectieve actierecht zijn belofte niet in te lossen: daadwerkelijke toegang tot het recht voor groepen burgers die individueel onvoldoende tegenwicht kunnen bieden aan grote, kapitaalkrachtige partijen.

Daarnaast pleit de ANCB voor een bredere, toekomstgerichte benadering van massaschade en collectieve actie. Bij structurele maatschappelijke misstanden ligt samenwerking tussen publieke en private actoren voor de hand. Door goede afstemming tussen toezichthouders, overheden en belangenorganisaties kunnen collectieve regelingen worden bereikt die doeltreffend, rechtvaardig en maatschappelijk breed gedragen zijn. Nederland heeft een sterke traditie van overleg en consensus; juist dit “poldermodel” biedt kansen om ook op dit terrein tot praktische oplossingen te komen.

Een dergelijke samenwerking – met het belang van gedupeerden voorop en met respect voor de wettelijke taken van alle betrokkenen – kan bijdragen aan versnelling van procedures, versterking van toezicht en een eerlijker speelveld. Het vergroot het vertrouwen in de rechtsstaat, verlicht de druk op publieke instellingen en laat zien dat publieke en private handhaving elkaar niet bijten, maar aanvullen.

Namens de ANCB,

Femke Hendriks, Niels Lemmers en Arco Krijgsman

22 mei 2025

Over ANCB

De Associatie van Nederlandse Collectieve Belangenbehartigers (ANCB) is in 2025 opgericht en verenigt belangenorganisaties die actief zijn onder het collectieve actierecht, versterkt hun positie in het publieke debat en streeft naar een evenwichtige balans tussen de belangen van eisers en gedaagden in het ecosysteem van collectieve acties.

De ANCB staat open voor álle type belangenorganisaties, ongeacht of zij zich richten op ideële doelen of schadevergoedingsvorderingen, en ongeacht of zij structureel actief zijn of ad hoc optreden voor een specifieke kwestie. De kracht van het collectieve actierecht zit in de verscheidenheid aan thema's en partijen die opkomen voor groepen getroffen burgers, consumenten of andere benadeelden.

De ANCB stelt zich ten doel een constructieve bijdrage te leveren aan de ontwikkeling en borging van een gezond ecosysteem voor collectieve acties in Nederland. Meer informatie over de ANCB is te vinden op ancb.nl.